

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1-krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročniki za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krome, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Gospodarska zadruga in gospodarska šola na Cvenu

(Dopis iz ljutomerskega okraja.)

Mnogo se je že pisarilo o združništvu, mnogo hvalilo in zopet mnogo grajalo. Nekateri ga obsojajo načeloma, drugi ga zopet „načeloma“ ne morejo prehovati. Premislili smo vse „za in proti“, kar nas je končno privelo do spoznanja, da je na trdni podlagi ustanovljena, zanesljivo in spretno vojena in strogo nadzirana gospodarska zadruga največjega pomena in nedoglednih koristi za naš narod. Zato pač vprašamo naše rodoljube:

Ali res ni v celém ljutomerskem okraju gospodarsko naobraženega, zmogljivega, energičnega človeka, ki bi začel mogočno, uspešno akcijo za zadrugo, katere potreba se naglašuje od vseh strani in katera bi nosila okraju velik dobiček, za drugo, ki bi obsegala ves ljutomerski okraj s sedežem v zato najpripravljenem kraju (Sv. Križ, Ljutomer) in katere namen bi bil, oskrbovati preprodajo poljskih in sadnih pridelkov našega kmeta?

Ali ni nihče izračunal, da je prišlo lanske leto za sadje (jabolka in hruške) v ljutomerski okraj najmanj 100.000 K? Da je tudi za jabolčnico in vino prišla med ljudi približno ista vsota? In to vse pri onem velikem oderu, s katerim kupujejo razni mešetarji in barantači od našega kmeta (jabolka in hruške mesto na vago na mero, ki je jako dvomljiva, vino včasih po 14 v liter, jabolčnica po 10 v l)? Ali bi ne bila tu na mestu zadruga, ki bi segala s svojim delokrogom čez cel ljutomerski okraj? Onemogočen bi bil počasi vohod raznim nemško-židovskim oderuhom, onemogočeno odiranje ljudstva tudi raznim de-mačim brezvestnežem, ki s pomočjo ljudske nevednosti včasih delajo veliko škodo slovenskemu kmetu.

In tudi glede poljskih pridelkov se sme reči isto. Dosti žita, pšenice in drugih žitnih vrst se proda in sicer silno pod ceno. Potom zadruga bi to ne bilo mogoče. Zadruga je v zvezi s veletržci kot kupci na eni in s kmeti kot prodajalci na drugi strani in je na ta način najboljša vez med producenti in konsumentami.

In zdaj vprašam še enkrat: Ali ni v celém ljutomerskem okraju okraj gospodarski naobraženega, zmogljivega, energičnega človeka, ki biva vedno v okraju in pozna razmere, kateri bi začetel za takšno zadrugo akcijo? Gre se mi zato, da izzovem o stvari debato! Ako je vse v našem okraju tako brezbržno, da ne bo debata mogoča, potem — le naprej proti gospodarskemu polomu! Kako bi se osnovala taka zadruga, kako bi se organizirala po raznih farah v filijalka ali podružnice, o tem bi se govorilo v debati.

Isto, kar sem omenjal glede ljutomerskega, velja obenem za gornjeradgonski okraj. Želel bi, da se tudi tam kdo oglasi.

Toda govoriti sem se namenil tudi o kmetijski šoli za ljutomerski okraj na Cvenu. Lanske leto je vršalo in šumelo nekaj po našem zrakovju — in iz tega vršanja in šumenja sem povzel, da se gre zato, da bi se osnovali na Cvenu od ta-

mošnjih rodoljubnih mož zimski kmetijski tečaj, ki bi bili nekaki predhodniki kmetijski šoli istotam.

Toda kolikor vem, se letošnjo zimo ta ideja še ni izvedla.

Nimam namena, da bi govoril obširneje o tej stvari — danes, prvič, ker res ne vem, ali bi izdal morda kako skrivnost (sicer se mi nobena ni zaupala!) ovenskih rodoljubov, drugič pa, ker se sam doslej nisem zadostno informiral o natančnem načrtu glede kmetijske šole na Cvenu. Povdarjal bi zato samo sledeče točke:

1. Pripoznati mora vsakdo, da je za slovenski štajar potreba vsaj dveh kmetijskih šol. In da je za zgornji del Slovenske štajarske baš Čven pripraven za kmetijsko šolo, o tem ne more dvomiti nihče, kdor količnej pozna razmere. Poljedelstvo, živinoreja, čebelarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo — in kar še je takih panog kmetijstva — v vsem tem se lahko ravno tukaj vsakdo naobrazi.

2. Ako smo to spoznali, je vsekakor potrebno in v prvi vrsti naloga ovenskih narodnjakov-kmetovalcev, da delajo na to, da se ustanovi tamkaj čimprej kmetijska šola. Ne bo šlo gladko, vem to, in nisem nikakšen dobroglednik, da bi videl vse v najlepši luči. Toda naj traja tudi par let, predno dosežemo zaželjeno šolo, bolje kakor pa nič. A čim dalje s tem odlašamo, tem dalje se nam odmiče naš ideal slovenske kmetijske šole.

A kakšna je pot k dosegi tega cilja?

Meni se zdi gotovo pametna in realna ta pot.

V prihodnjem zasedanju deželnega zbora naj se potegnejo za to naši deželni poslanci, na čelu jim zastopnik našega okraja, g. Kočvar. Dosežejo li kaj, to se bo pokazalo.

Če ne dosežejo ničesar, je vsekakor potrebno, da z lastnimi močmi počnemo akcijo za tako šolo.

Prvo je gotovo potrebno, da so na Cvenu gospodarji — kmetje, ki dobro umejo razne pango gospodarstva (g. Rajh, g. Pušenjak itd.) in ki so zmogni prirediti takšne tečaje.

Obenem pa se počne sistematična akcija za kmetijsko šolo. Priporočajo okrajni zastopi, posojilnice in posamezniki.

Nov narodni davek, toda krvavo potreben, dosti potrebnejši, kakor so razni narodni davki za spomenike in druge več ali manj nepotrebne stvari.

To v kratkem. Želim, da bi o tem premišljevali, sklepali in dali boljše nasvete možje, želim, da bi se v tem listu počel stvaren razgovor, ki bo na korist kmetijstva, in z veseljem se ga bomo udeleževali.

Celjske in štajarske novice.

(Izlet „Delavskega podpornega društva“.) ki se bo vršil v nedeljo, dne 5. julija v prijazno Smartno v Rožni dolini, je gotovo eden izmed onih izletov, katerih se naše občinstvo tako rado udeležuje. Človek se namreč čuti popolnoma domačega v sredini zbranega svojega ljudstva in to je ravno, ta nepriključna mnogostranska zabava med našim poštenim kmetiskim ljudstvom,

to je ono, kar vabi meščana vun iz zadublih mestnih prostorov v prosto naravo, med ljudstvo. Istotako pa kmetisko ljudstvo z veseljem pozdravlja prihod meščanov, saj ob takih prilikah vidi, da v resnici ni onega prepada med meščanom in kmetom, med gospodo in preprostim delavcem, kakor ga mu dajejo čutiti nekateri naduteli, ki so pa navadno v svoji mladosti otepali črni kmetiski kruh in bosonogi skakali za očetovimi kravami. In ravno izleti „Delavskega podpornega društva“ so se zelo omilili vsem slojem, ker je ravno ono činitelj, ki v prvi vrsti najblagodejnejše druži vse slovenske sloje Celja in njegove okolice. Naše jati se je torej, da bo tudi nedeljski izlet izvalil čim največje število Celjanov v idilično Rožno dolino. Na svidenje torej v nedeljo!

(Zborovanje štajarskega „Gewerbebunda“ v Celju). Narodna pesem poje o Hasan paši: „Ob vodi gor in doli hodi, grmeč boben v roki nosi“ — tako nekako bi se moglo zapeti tudi o celjskem županu Julčetu Rakušu, ki sicer ni „gor in doli hodi“ z bobnom v roki, pač pa poslal prošlo soboto nebroj magistratnih uslužbencev širom mesta Celja ter po njih sahteval od vernih svojih meščanov, da razobesijo raz svoje strehe svoje „lepe cote“ frankfurkarice v čast in slavo zborovanja štajarskega „Gewerbebunda“. In res zaplapolale so zastave raz streh, celo mitničar na ljubljanski cesti je zakril svojo barako s tako cunjjo in eno celo pritrdil vrh mitniškega droga. Pričakovali smo ogromne udeležbe, mislili smo, da bo Celje preozko za toliko število udeležencev, in nismo se motili. Prišli so, pripeljali so se in čudom amo se čudili ter naštel ogromno število — trinajst in pol tujih obrtnikov. Haj! Celje je vsled tega silnega pritiska tujcev imelo i v nedeljo i v ponedeljek vse drugačne lice, kakor običajno. Slavno redarstvo je imelo toliko posla, da je samo s rahlo besedo opominjalo kopo slovenskih kmetiskih mladeničev, ki so sredi dopoldneva na razkrižju graške in rotovške ulice na vse grlo razpravljali o predmetu, da se morajo frankfurkarice pozdravljati s „Živeli Slovenci“ in tudi storili tako. Gospoda Julčeta smo videli parkrat resnega obraza korakati po mestu in kaj namilostno odzdravljati pozdravljajočim Celjanom. O zborovanju smo izvedeli le toliko, da se je neki tujci udeleženec, prišel iz „Waldhausa“, v veliko zabavo vseh prisotnih prekopnil po tleh. Končno naj še priobčimo rezultat, do katerega je došel po dolgotrajnem računanju neki celjski statistik, ki je s pomočjo najvišje matematike proračunal, da je prišlo na enega „gusta“ točno devetnajst celih in 74 tisočin ene zastave. Slava torej ni bila majhna.

(Izpred sodišča.) Z nesramnim veseljem je prinesla zadnja „vahtarca“ vest, da je bila neka slovenska gospa obsojena na 30 K globo, ker je neko nemško (?) „vse časti vredno“ gospo ozmerjala. Mi sicer nismo imeli svojega „kvirnega“ poročevalca pri tem velevažnem kulturnem delu dveh „vse časti vrednih“ gospod, kakor ga je najbrž imela „vahtarca“, in zato tudi nismo poročali o celi zadevi. Ker smo pa videli, kako zna celjska „lažnjivka“ porabiti vsak ženski prepir v svoje vzvišene namene, si ne moremo kaj, da ne bi povedali občinstvu, da ni bila samo Slovenka odlikovana na svoj hitri

jeziček, temuč tudi Nemka za svojega. C. kr. sodišče je naložilo „vse časti vredni“ nemški gospej s popolnoma slovenskim imenom globo v znesku 10 K in povrnitev stroškov. Sicer naj pa „vahtarca“ nikar preveč ne poje slavošpevov temu ali onemu in drugih ne vleče v blato, kajti znalo bi se dogoditi, da bi c. kr. sodišče imelo priliko, razpravljati o neresnični izpovedbi pod prisego, kar bi seveda ta ali oni smatral za krivo prisego, ki je pod kazenskim zakonom kaznjiva z nekoliko meseci zapora. Nas bi jako veselilo, ako bi nas kaka „častivredna“ oseba radi tega poklicala k sodišču, mi bi z veseljem doprinesli dokaz resnice za svojo trditev in dve „častivredni“ bi vandrali v luknjo. Ako imate poguma — mi smo vam z veseljem na razpolago.

(Plesni tečaj g. Cilentija) prav dobro napreduje. Priznati se mora g. plesnemu učitelju, da svoj posel prav izborno ume in da se tudi v resnici trudi, da bi vsakemu svojih učencev pripomogel do dovršenosti. Omeniti pa moramo nekaj, kar gotovo ne služi dotičnikom v bogvedi kakšno čast, toda izzvali so nas sami in sodbo občinstva naj pripišejo sami sebi. Pač bi si ne mislili, da bodo sami oni gospodje, ki so svoj čas vzeli vso „olikanost“ v zakup v toliki meri, da so jo hoteli celo svojim kolegom prodajati, nastopali tako „olikano“, kakor se je to zgodilo pri plesni vaji prošli četrtek. Vprašali bi jih pač, kdo jim je dovolil pristop k plesnim vajam, kdo jim daje pravico ugašati svetilke in zopet nažigati, kdo jim je dovolil dvorano, končno, kdo je plačal dvorano in plesno godbo? In ne samo to. Kdo jim daje pravico plesalce novince obkladati s priimki kakor „Flegel“ itd.? Ako smatrajo gospodje F., G. in S. take nastope za „olikane, salonske“, potem jih moramo pač obžalovati. Žalostno je, ako se mora na tak način opozarjati ljudi k dostojnosti. Končno izrečno izjavljamo, da g. Cilenti s tem našim tečajem za dostojno nastopanje ni v nikaki, niti najmanjši zvezi. Ako gospodje žele, objavimo prihodnjič polna imena in ne samo začetnice in še par njihovih „olikanosti“.

(Črtice o ljudskem šolstvu v celjskem šolskem okraju.) Leta 1902 bilo je v celjskem šolskem okraju 25 javnih ljudskih šol in sicer: 1 enorazrednica, 8 dvorazrednic, 7 trirazrednic, 5 štirirazrednic, 4 petirazrednic in 1 šestirazredna dekliška zasebna šola, skupaj 84 razredov. Po učevalo je na teh šolah: 21 def. nadučitelj, 1 def. nadučiteljica, 20 def. učitelj, 23 def. učiteljica, 6 pomož. učitelj, 7 pomož. učiteljica in 6 šolskih sester, skupaj 84 učnih oseb. Vrh tega bilo je še 8 posebej nastavljenih učiteljic za ženska ročna dela. — Učni jezik je bil slovenski na 23 šolah, nemški na dveh šolah (Vojnik, Štore). Za šolo ugodnih je bilo dečkov: 3126, deklic: 3067 = 6193 otrok; obiskovalo pa je šolo 16 dečkov: 2514, deklic 2648 = 5162 otrok, torej povprečno 61 otrok na vsak razred. Šolskih zamud se je izkazalo v II. polletju 4975. Od teh je bilo opravičenih zavoljo bolezni 2698, zavoljo slabega vremena 1968. Kaznovanih je bilo 309 strank z zaporom ali z denarno globo. Krajni šolski svet imeli so rednih dohodkov 38.674,40 K, stroškov 32.191,75 K, torej je bilo skupnega prebitka 6482,65 K. Prebitka je imelo 16 kraj. šol svetov (najvišjega Dramlje 2838,41 K, najnižjega Gotovlje 477 K), 5 kr. šol svetov je imelo v svojem letnem računu primanjkljaj (najvišjega Teharje 30636 K, najnižjega Svetina 1951 K). Največje redne šolske stroške je imela celjska okolica (12.235,87 K), najmanjše Svetina (423,20 K). Šola v Štorah vzdržuje tovarna sama, le učitelje plačuje dežela. Ako primerjamo število šol obiskujočih otrok s rednimi stroški krajnih šolskih svetov, vidimo, da so plačali kraj. šol. svet za vsakega šol. obiskujočega otroka povprečno 6 K 25 v. A. B.

(Okrajni šolski svet v Celju) je v svoji zadnji seji dne 12. t. m. vzel na znanje poročilo o nadzorovanju nekaterih šol; imenoval gđc. Zupančič Marijo (iz Šmarja) za pom. učiteljico v Šmartin v r. d.; sklepal o ustanovitvi šole v Ternovem (Galičja); priporočal podelitev nekaterih starostnih doklad; pregledal in odobril račune nekaterih kraj. šol svetov ter izrekel g. baronu Buthonu in Fr. Sonnenbergu priznanje

za velikodušno podpiranje šolske kuhinje v Petrovčah.

(Vojniške novice.) V Vojniku naselila sta se upokojeni nadučitelj, vrlo znani g. Rad. Škoflek od Sv. Duha pri Mariboru, in šolski vodja iz Črešnjic g. Iv. Adamič Želeti je, da bi se še več upokojencev spomnilo lepega, zdravega in idilično ležčega Vojnika. Dobi se dosti lepih stanovanj — Naselil se je v trgu tudi narodni urar g. J. Rojc iz Žalca. Želimo mu obilnega posla. — Dne 25. t. m. bilo je tu prvo sv. obhajilo za šolske otroke. Neki učenec II. razreda nemške šole (sin posilnemških staršev) je takoj po obhajilu s prstom izkrempal sv. hostijo iz ust ter jo vrget na tla. Slovenski starši, pomislite vendar kam daste svoje otroke v šolo! — Tukajšnja slovenska posojilnica imela je v prvi polovici tega leta 130.936,51 K prometa, (lani v istem času 119.602,71 K predlanskim pa 84.138,86 K).

(Šola zaprli) so na Frankolovem pri Vojniku zavoljo oslovskega kašlja, ki je razširjen med otroci.

(Na Vranskem) je razpisana služba distriktnega zdravnika z letno plačo 760 gl. do 20. julija t. l. Okrajni odbor bo za zdravljenje revnih plačeval še posebej primerno svoto. Opozorjamo na to službo naše mlajše gospode zdravnike, kajti delokrog zdravnika na Vranskem se razširja daleč tudi na Kranjsko.

(Iz Vranskega) se nam piše, da je g. Luka Gradišnik že dalje časa močno bolan. Kakor znano, je g. Luka Gradišnik letošnjo zimo obhajal svojo 50. letnico kot zdravnik. Ljudstvo ga jako pogreša, kajti on je bil dober zdravnik ter je užival splošno zaupanje. Želimo mu, da bi kmalu zopet okrevl.

(Iz Motnika.) V Motniku je bila preteklo nedeljo slavnost požarne bramb. Udeležila se je slavnosti požarna bramba celo iz daljnega Kamnika. Iz Vranskega se je polnoštevilno udeležila „Vranska Vila“ ne pa požarna bramba. Ali je kriv nemški komando?

(Poštna zveza Kamnik - Gornjigrad.) V „Slovenskem Narodu“ je nekdo izprožil misel, da bi se ustanovila nova poštna zveza med Kamnikom in Gornjim gradom. Reči moramo, da nam ta misel jako ugaja, kajti mnogim nedostatom bi bilo s to pošno zvezo odprano. Zveza zgornje savinjske in zadreške doline s Kamnikom, oziroma z Ljubljano bi bila velikankega pomena za vse poštne pošiljke, ki morajo sedaj iz Kamnika romati preko Ljubljane, Celja itd. v Gornjigrad in rabijo za to pot skoraj dva dni, medtem ko bi jih vožnja pošta iz Kamnika dostavila še isti dan naslovljencem. Res je tudi, da bi se vožnje pošte posluževalo gotovo mnogo potovalcev, turistov itd., katerim bi bila pot veliko okrajšana. Zato se z veseljem pridružujemo pozivu dopisnika v „Slov. Narodu“, naslovljenemu na merodajne činitelje, da naj razmislijejo o tej stvari in poskrbe, da se stvar tudi kmalu oživetvori.

(Se en protestni shod za Hrvate.) Na preteklo nedeljo je bil sklican javen ljudski shod pod milim nebom k Sv. Frančišku Ksaveriju pri Gornjem gradu. Shod je vladal zadnji dan prepovedala. Ker pa imamo postavbe zato, da se v njih zajamčenih pravic smemo poslužiti, našli so mnogobrojno zbrani zborovalci — bilo je okoli 400 mož — drugo postavbo pripušeno pot, izraziti svojo voljo. Shod se je vključil prepovedi vršil, pa po § 2. društvenega zakona v obširnih prostorih tamošnje požarne bramb. Govoril je dr. Vekoslav Kukovec iz Celja in je njegov pol-druge uro trajajoč govor ljudstvo sprejelo z burnim priznanjem. Jedro izvajanj je bilo, da naj se poklicani krogi pri nas pravočasno nauče spoštovati zakone tudi nasproti Slovincem, da bi ne bili prisiljeni do takih korakov nasproti ponemčujoči vladi, kakor Hrvati nasproti Madžarom. Shod se je sijajno obnesel. Čast zavednim Savinčanom!

(Brežiški okrajni zastop.) Cesar je potrdil izvolitev Alfreda barona Moscona načelnikom brežiškega okrajnega zastopa in Ignaca Priklmayerja njegovim namestnikom.

(Okrajna učiteljska konferenca) za brežiški in savniški okraj se vrši letos dne 18. julija na Vidmu.

(Efektna loterija.) Vis. c. kr. finančno ministarstvo je z odlokom z dne 18. novembra 1902, števil. 77.150, podelilo krajnemu šolskemu svetu in občini na Vidmu pravico, prirediti efektno loterijo, katere čisti dohodek je odmenjen v poloterijo, katere stroškov za zgradbo nove šole. Loterija kritje stroškov za zgradbo nove šole. Loterija obsega 200.000 srečk á 1 K in 2500 dobitkov v skupnej vrednosti 40.000 K. Žrebanje se bo vršilo dne 31. decembra 1904 na Vidmu. V to svrhu se je sestavil posebni loterijski odbor, kateremu je na čelu g. dekan Žičkar. Srečke se že razpošiljajo.

(Zrelostnih izpitov na c. kr. učiteljskih v Mariboru) se je udeležilo osem Slovincem, izmed katerih je eden padel za celo leto, eden pa za dva meseca.

(Nesreče.) Pri Sv. Jurju ob Ščavnici so se ponesrečili kar trije. Ko so grabljali listje, padel je Lud. Žnudi iz Terbegovec tako nprečno na koren, da si je zlomil nogo. — Na Jamni se je prevrnil z vozom posestnik Franc Šijanec in si zlomil roko. — Dne 24. junija je skočila 13letna deklica Micika Šijanec, ki služi pri Frasu v Dragotincih, tako nesrečno z voza, da si je zlomila nogo in potrgala žile. Nesrečnica se bori sedaj z življenjem in smrtjo.

(„Ringove“ spodnještajarske razglednice.) V svoji zadnji številki prinaša „Ring“ sledeči razgovor, ki se je vršil na Dobrni: „Kako ti gre? — Slabo, izgubil sem pravdo. — Kdo je bil tvoj odvetnik? — Dr. Brenčič. — Kako moreš ti kot Slovenec vzeti slovenskega odvetnika? Ako imam jaz kako tožbo, grem k nemškemu odvetniku in jo vselej dobim. Saj so sodniki vendar tudi Nemci.“ — Tako si misli v resnici naš narod, kajti prepričan je, da se mu je od nemškega sodnika le tedaj nadejati pravične, ugodne razsodbe, ako ima stranka nemškega odvetnika in ako sama pred sodiščem govori nemški. O Gleispachi, kam si zavozil s svojimi slovenozrakimi naredbami. — Druga razglednica: — „C. kr. samostojni nemško slovenski gimnazijski razredi. V šolski ulici v Celju stoji topokota hiša, ki nosi nad vhodom gornji naslov, pod katerim je tudi slovenski prevod istega. Tu je torej v najetih prostorih poleg drugih strank nastanjena takoime novana slovenska gimnazija. Kot samostojen zavod je namreč prenehala, odkar se je v državnem zboru črtala postavka zanjo. Gimnazija je mrtva, naj žive posamezni deli! Tako je mislila vlada, kar znači: Truplo je mrtvo, naj žive posamezni deli telesa! Avstrijski vladi je vse mogoče in tako se ji je posrečilo tudi tukaj omogočiti nemogočnost. Razredi so ostali pod lastnim pedagoškim vodstvom in stroški zanje se naračunijo skupaj z izdatki za nemško višjo gimnazijo. Da, oni profesor je imel popolnoma prav, ki je o svojem zavodu, na katerem ni nič slovenskega razun nastavnega jezika v veronsku, aritmetiki in geometriji v vseh štirih razredih in v latinščini do tretjega razreda, izrekel ostro sodbo: Slovenska gimnazija je „švindl“. — „Ring“ je tudi s to razglednico zadal naravnost v črno.

Druge slovenske novice.

(Predranost ljubljanskih Nemcev) presega že vse meje. V „Zvezdi“ dalajo sedaj priprave za veliko veselico v korist Prebernovega spomenika. V ta namen vabijo po „Zvezdi“, ki bo električno razsvetljena, delavci iz elektrarne električno luč. Prišel pa je mimo znani nemško nacionalni bujakač Danmeki in rekel delavcem, da naj prenehajo z delom, ker bodo Nemci že vse storili, da se slavnost ne bo vršila. Ali ni to največja nevarnost in predranost privandranega bujakača, da se upa kaj takega reči. Kaj bi se zgodilo Slovincem v Celju, ako bi se kaj takega predrazil? Celjska fakinaša bi ga na mestu pobila. V slovenski Ljubljani je seveda Nemcem vse dovoljeno.

(Zveza slovenskih pevskih društev.) Na izraženo željo tržaških in goriških zveznih pevskih društev se ustanovno zborovanje „Zveze“, katero je bilo prvotno na dan 5. julija napovedano preloži za dve nedelji in se vrši v nedeljo, dne 19. julija ob pol 10. uri v dvorani „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

(Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani) naznanja, da je zanimanje do posredovalnega odseka tega društva zlasti od strani gg. nastavlencev čedalje večje. Tudi od gg. šefov je bilo isto do sedaj še povsem povoljno, vendar pa sedaj, ko številu služboiščočih nastavlencev od dneva do dneva raste, nikakor več ne odgovarja potrebi. Radi tega, se obračamo zopet do gg. trgovcev, najsi bodo društveni člani ali ne, da se pri nastavljanju kupčijskega osobja blagovolijo vedno posluževati društvene posredovalnice. Gg. trgovci, ki se zanimajo za to, blagovolijo naj zahtevati poslovni red v svrhu natančnejše informacije. Pisma, tičočja se posredovanja služb, naj se pošiljajo na naslov „Slovenskega trgovskega društva „Merkur“, posredovalni odsek, v Ljubljani.

(Pomanjkanje zdravnikov na Kranjskem) V Kranjski Gori na Gorenjskem, kjer je sedež okrajnega sodišča, so že cel mesec brez zdravnika. Rok, v katerem je bila služba razpisana, je že davno minil, ali služba še sedaj ni oddana. Ker v Kranjsko Goro prihaja mnogo letoviščnikov in tudi sodišče rabi skoraj vsak dan zdravniškega izvedenca, je res čudno, da deželni odbor ne poskrbi, da bi se izpraznjeno zdravniško mesto popolnilo.

(Gotovo še ni) „Slov. Narod“ je v zadnjem času odprl pod gornjim naslovom stalno rubriko za lastnika našega lista, g. Dragotina Hribarja, katerega na vse mogoče načine želi osmešiti in osramotiti. Brez osebnih napadov gospodje v Ljubljani ne morejo živeti, zato jim prav radi privoščimo njihovo veselje, g. Hribarju pač to bevsanje ne bo delalo sivih las. O piscu onih pamfletov pa krožijo takointake po Ljubljani vesti, da je že zdavna zrel za norišnico. Nekateri celo trdijo, da ga bodo prav v kratkem popeljali na Studenec, ali — prav gotovo še ni.

(V Metliki na Dolenjskem) bodo dne 5. julija, na praznik sv. bratov Cirila in Metoda, svečano blagoslovili novo grško-katoliško cerkev. Blagoslovil bo cerkev kanonik križevački monsignor dr. Dane Šajatović.

(Hajlovske junaštvo na Sv. Višarjah.) Dne 11. t. m. je prišlo sedem hajlovskih junakov na sv. Višarje. Ni jim bilo dovolj, da so na gori s svojim razgrajanjem vznemirjali ljudstvo v njegovi pobožnosti, ampak na poti v Žabnice so si dovolili še nekoliko drugih burk. Pot, po kateri se drsajo s sanmi v dolino, so zmetali z drvmi in kamenjem in razdrii neki plot ob poti. Kaka nesreča bi se bila lahko pripetila, ako bi se bil kdo pridrsal do zagrajene poti. Bilo je pa teh junakov pet iz Beljaka, dva pa iz Domžal na Kranjskem.

(Slovenski vojak na straži obstreljen.) Dne 14. junija t. l. je stal na straži zunaj Pulja, na eni onih trdnjav, ki obdajajo mesto, vojak Jože Strajnač, doma iz Slapinec pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Na drugem koncu je zapazil nekega človeka, katerega je spoznal za fotografa. Ker je fotografiranje trdnjave strogo prepovedano, ga je hotel prijeti. Botični tujec ni hotel obstati in stražnik je tekel za njim. Kar prižvižga kroglja iz grmovja in rani vojaka hudo na roki. Ko so čuli strel, so prihiteli vojaki od straže, ga za silo obvezali in prepeljali v bolnišnico.

(Žalostne razmere v Istri.) V Veprincu nad svetovnoznanim kopališčem Opatijo so našli pri zadnjem ljudskem štetju 2233 Hrvatov, 162 Nemcev, 46 Slovencev in 27 Italijanov, ali vkljub velikanski slovenski večini je sklenil ondotni občinski svet uradovati v italijanskem jeziku, protestirati proti znanim dogodkom v Inomestu in podariti za italijansko gimnazijo v Pazinu 50 K. Veprinska občina je glavni tabor znanega narodnega izdajalca Kretića. Tu se vidi, kam privede taka podla duša celo občino, ako občinski prvaki poslušajo njegove besede. Pač sramota za vso občino, ki se je dala zapeljati v tako narodno izdajalstvo. Pripomnimo naj še, da je vološčanska občina, h kateri pripada tudi kopališče Opatija, v hrvatskih rokah vzlic mnogobrojnim občanom tujih narodnosti.

Društveno gibanje.

(„Delavsko podporno društvo v Celju“) vabi na ljudsko veselico, ki jo priredi o priliki

izleta v Šmartno v Rožni dolini v nedeljo, dne 5. julija s sodelovanjem celjske narodne godbe „Rožnodolskega pevskega zbora“. Spored: 1. Skupni odhod iz „Narodnega doma“ ob 2. uri popoldne. 2. Koncert na prostem pri gostilni g. Črepinška, po domače „pri Poharcu“, ob 4. uri popoldne; sodelujeta pevski zbor „Rožnodolskega pevskega društva“ in pevski zbor „Delavskega podpornega društva“. 3. Prosta zabava z raznimi ljudskimi igrami. 4. Ples. Vstopnina prosta. V slučaju neugodnega vremena se preloži izlet na dan 19. julija.

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje dne 5. julija ob pol 11. uri dopoldne pri Sv. Križu tik Slatine. Ob 10. uri je ravnotam odborova seja.

(Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj) bo zborovalo v nedeljo, dne 5. julija t. l. v šoli na Vidmu. Zborovanje se prične točno ob 10. uri dopoldne ter se vrši po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvene zadeve. 3. Poročilo o letošnjem glavnem zborovanju „Zaveze“. 4. Volitev delegatov za zborovanje „Lehrerbunda“. 5. Razgovor o letošnjih konferenčnih vprašanjih. 6. Nasveti. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

Dopisi.

(Sv. Lenart v Slovenskih goricah.) Kdor nima celega pogleda v naše notranje razmere, si lahko misli, da je pri nas samo napredek, vse sam uzor. Hudo se moti — mi stojimo v blatu, pa se ga hočemo neizprosno otresti.

Ljuta rana — bolje rečeno velika sramota za naše učiteljsko društvo je njegov predsednik, nadučitelj Josip Mocher, ki je odpadnik. Mocherja je rodil slovenski Korotan. Doma ni slišal niti ene besede nemški — njegove sestre še danes ne razumejo nemški — v šolah je šele čul prvo nemško besedo. Zapustil je gimnazij in se posvetil učitelstvu, ne da bi se še odtujil materinemu jeziku. Njegovi sošolci poznajo ga še kot delavnega narodnjaka. Usoda ga je prinesla na Štajarsko, kjer je postal strasten janičar in ne izprosen sovražnik svojega naroda po vplivu zloglasnega Mravlaka, kateremu so se sramotno klanjali veliki in mali, ki je s svojo „foršuskaso“ izvalil potok solzá, sebi in svojim pa učinil vekovito sramoto in prokletstvo.

Mocher se smatra velikim graditeljem pangermanskega mosta. On prav rad zapiše na razglednici: „Hier stehe ich am Strande des deutschen Meeres und halte Wache“. (Tu sem na obali nemškega morja in stražim).

Kjer Mocherja ni treba, tam ga najdeš. Nemški „partitag“ ni mogel brez njega zborovati. Čudimo se, kako so ga razumeli, ker on govori jako markantno samo v samostalniki — glagola ne pozna. — Niti z enim učiteljem ne govori slovenski.

Da tako človeče zastopa narodno učitelstvo pri okrajnem šolskem svetu ter predseduje učiteljskemu društvu, temu niso krive mlade moči pač pa starejši gospodje, katerim ne odpustimo te grozne malomarnosti in nezavednosti v lastno škodo. Z veseljem pozdravljamo tu odločen odpor, ki prihaja iz sredine mladih navdušenih moči, katerim se še pridružujejo starejši, a pametni in narodni gospodje.

Da bi Mocher še v bodoče zastopal učiteljske težnje, na to ni mogoče več misliti, uprli se bomo z vso silo. Alijanca je že storjena.

V naši sredini imamo izvrstne delavne in zaslužne moči, kojim lahko mirno poverimo naše težnje. To bodi v prevdarek učiteljskemu društvu, predsedniku pa v mali spomin, katerega bomo še ovenčali z raznobarnimi venčki.

Politični pregled.

(Križa na Ogrskem) je rešena. Novi moč je dosednji hrvatski trinog grof Khuen-Hedervary. Čudna so pota državniške previdnosti je pač moral vsakdo vzklikniti, ko se je raznesla vest, pod kakimi pogoji se je posrečilo Hedervaryja sestaviti novo ministarstvo. Szell je moral pasti, ker se ni hotel udati pretiranim zahtevam opozicije. Hedervary se je vsedel na njegovo mesto, ker je ugodil opoziciji v vsakem oziru, pa vendar

pravijo, da se ni šlo za osebe temveč za sistem. Ali bi ne bil mogel Szell ravno tako sprejeti pogojev opozicije in ostati na krmilu vlade? Dejstvo, da se je posrečilo Hedervaryja sestaviti novo ministarstvo le z izrecnim dovoljenjem Košutovcev, je znak v najhujši meri zavožena avstrijske politike. Vlada je naravnost kapitulirala pred opozicijskimi kričaji in konec te komedije bo pač, da v kratkem ne bo od skupne monarhije ostalo drugega, kakor skupni vladar. Ogrsko ministarstvo je takole sestavljeno: Hedervary predsedništvo in notranje zadeve, dosednji finančni minister Lukacs finance, dosednji naučni minister Wlassics nauk, poljedelski minister Daranyi je tudi ostal na svojem mestu, ravno tako pravosodni minister Ploz in trgovski Lang. Nov minister za Hrvatsko je Tomažić, za domobranstvo Kolossvary in minister na cesarskem dvoru grof Festetics. Nova vlada je bila v soboto pri cesarju in danes se je predstavila zbornici.

(Državni zbor odgođen.) Predsednikom obeh državnih zbornic je došlo v petek obvestilo ministrskega predsednika Körberja, da je državni zbor z dnem 25. t. m. odgođen.

(Dogodki na Hrvatakem.) Po celem Zagorju vlada prava revolucija. Najhujše je pač v Ludbrežkem okraju, kjer se je narod vzdignil do zadnjega moža in vnovič napadel mesto Ludbreg. Uradna poročila javljajo, da je bilo do prošle sobote v Ludbregu razrušenih trideset hiš, vsa uradna poslopja in hiše madžaronskih in židovskih trgovcev. Orožnike so kmetje razorožili in pognali v beg. Ulanci so se jim ustavili z golimi sabljami, ali kmetje so prodrli vojaške vrste, udarili na mesto in se zabarikadirali. Vojaki so nato „šturmali“ mesto, ulanci s sabljami, pešci pa z nasajenimi bajoneti. Nastal je boj. Kmetje so se branili s kamenjem, vojaki so pa streljali. Na mestu je ostalo sedem oseb mrtvih in 43 težko ranjenih. Vojastvo je porinilo kmete iz mesta kjer se je boj nadaljeval. Aretirali so 72 kmetov, katere je gnal en eskadron ulancev, dve četi pešcev in 20 orožnikov v Varaždin. Vseh skupaj je bilo v zadnjih štirih dneh v Zagorju 16 oseb mrtvih in okrog 70 težko ranjenih. Varaždinski veliki župan Rubido Zichy baje odstopi. V Zagrebu so ometali novega ministra Tomažića in poslanca Šilovića z gnjilimi jajci. Ako bi ne bili prihiteli orožniki, bi se jim bilo zgodilo še kaj hujšega. V Prigradi se je ljudstvo tudi vzdignilo. Na tisoče kmetov rali z dinamitom madžaronske hiše. V Zlataru so volinci hoteli sklicati volilni shod, a vlada ga je prej prepovedala, predno je bil naznanjen. Zlatarski okraj šteje 52.000 prebivalcev, volilno pravico ima pa samo 180 oseb. Iz Varaždina poročajo, da je tamkaj čez 200 oseb iz Ludbrega zaprtih in sicer radi pomanjkanja ječ v živinskih stajah. — Z največjim zanimanjem se pa povprašujejo Hrvatje, kdo bo Hedervaryjev naslednik. Največje upanje, pravijo, ima grof Pejačević, kateri pa baje med aristokrati ni najbolj priljubljen. Drugi pa zopet mislijo, da cesar ne bo imenoval bana, ampak komisarja, ki naj bi uredil zamotane razmere na Hrvatakem. In ta komisar naj bi bil prejšnji korni poveljnik v Zagrebu, general Bechtolsheim, ki je sedaj gardni stotnik. Vsekako se to vprašanje reši v najkrajšem času.

(Srbija.) Avakumovićovo ministarstvo je podalo ostavko. Kralj jo je sprejel in poveril postavu novega ministarstva zopet Avakumoviću, ki je nasvetoval kralju dosedanje ministre, čemur je kralj z veseljem pritrdil. Kralj je pomislil vse zaradi tiskovnih in političnih prestopkov objave, drugim kaznjencem se pa kazni ni. Kralj Peter je takoj po kronanju oficijelno naznanil vladam, da je zasedel arabski prestol, in prvi je odgovoril nemški cesar, ki je kralju s prijaznimi besedami častital in izrazil upanje, da bo Srbija pod novim kraljem krenila na pot notranjega mira in napredka. Bolgarski knez je tudi prav prijateljski odgovoril. Na armado je izdal novi kralj oklic, v katerem povdarja, da so mu vsi častniki enako dragi, ako stori dolžnosti, ki jim jih nalaga njihov stan. Kralj Peter zahaja med narod brez telezne straže, kar jako ugaja ljudstvu, ki je videlo Aleksandra le v spremlstvu mnogobrojne straže. Ko se je kralj pripeljal v topčiderski park, je izstopil iz kočije, se pometal

med ljudstvo in se s preprostimi ljudmi najljubezniveje pogovarjal, vsled česar se je ljudstvu tako priljubil, da je povsod zavladovalo največje navdušenje. Vse je bilo prepričano, da je Srbija dobila s Petrom Karadjordjevičem res pravega kralja, ki ljubi svoj narod. Povratak kralja v mesto je bil pravi triumfalni sprevod. Srbija bo pod novim kraljem srečna.

(Volitve v nemški državni zbor) so pač malo drugače izpadle, kakor si je predstavljala nemška vlada. Najmočnejši stranki sta sedaj katoliški centrum (99) in socialni demokratje (82). Centrum je izgubil 4 mandate, demokratje so jih pridobili 23. Poljaki imajo 17 mandatov, pridobili so tri. Največ so izgubili liberalci. Socialni demokratje s svojimi 82 mandati so pač postali činitelj, katerega vlada ne bo več mogla prezirati. Edina sreča za njo je pač, da parlamentarne razmere v Namčiji niso takšne, kakor so žalibog pri nas v Avstriji.

Loterijske številke.

Trst, dne 27. junija 1903: 25, 42, 71, 29, 11.
Linc, " " " " 59, 69, 37, 43, 75.

Zahvala.

Vsem, ki so naju med boleznijo in ob smrti najine iskreno ljubljene, nepozabne hčerke

ALMICE

sočutno tolažili in ki so jo spremili k zadnjemu počitku, kakor tudi darovalcem krasnih vencev, izrekava s tem najsrčnejšo zahvalo.

V Celju, dne 30. junija 1903.

(280)

Matej in Ida Benčan.

Št. 902.

(279)

Razpis natečaja.

V celjkem političnem okraju se stalno, oziroma začasno namestijo začetkom zimskega tečaja 1903/1904 sledeča mesta učiteljev oziroma učiteljic:

I. V šolskem okraju Celje:

1. na štirirazredni ljudski šoli v Dramljah (3. kraj. razr.) mesto učitelja, oziroma učiteljice;

II. V šolskem okraju Šmarje:

1. na trirazredni ljudski šoli v Pristavi (3. kraj. razr.) mesto učitelja, oziroma učiteljice;

III. V šolskem okraju Laško:

1. na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Katarini nad Trbovljami (3. kraj. razr.) mesto učitelja, oziroma učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje se morajo vročiti predpisanim potom dotičnim krajnim šolskim svetom do dne 20. julija 1903.

CELJE, dne 15. junija 1903.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri o. kr. okrajnem sodišču na Vranskem je po prošnji lastnikov in sicer ned. Franceta in Jakoba Kralj, zastopanih po varuhu Francetu Sternad, in ned. Jožefa Rovšnik, zastopane po očetu Janezu Rovšnik, napredaj po javni dražbi nepremičnina vl. št. 57 k. o. Podvrh (Unterberg) in sicer hiša št. 42 v Podvrhu z gospodarskimi poslopji in prešo ter z vsemi zemljiškimi parcelami in zraven pripadajočim $\frac{1}{2}$ deležem posestva (gmajne) vl. št. 218 k. o. Podvrh, za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 4342 K 70 v.

Dražba se bo vršila dne 10. julija 1903 ob 11. uri dopolodne na vranski sodnji, soba št. 1.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajalno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v sodne roke.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodnji na Vranskem, v sobi št. 2.

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem odd. I.

(283) 1

dne 14. junija 1903.

Lastnina in tisk D. Hribarja v Celju.

(262) 3-3

Spretnega

trgovskega pomočnika

išče trgovina z mešanim blagom „Franca Ks. Aumanna sin“ v Krškem.

Komij

(novinec) z ugodnimi spričevali se sprejme (275) takoj v trgovino mešanega blaga 2-2

JOSIP VREČKO, BIZELJSKO.

Posestvo v Savinjski dolini.

Ker se nameravam preseliti v drug kraj, prodam svoje posestvo v enem najlepših krajev Savinjske doline. Posestvo obstoji iz več mladih hmeljnikov, vinograda, sadovnikov, njiv, travnikov in malega parka. Velika hiša s krasnimi stanovanji, najlepšim razgledom po Savinjski dolini in z veliko, cvetočo trgovino s 60.000—70.000 kron letnega prometa. Poleg so gospodarska poslopja, vsa v najboljšem stanu Natančni pogoji pismeno. Naslov pod šifro „E. M. O.“, poste restante Celje. (257) 3-3

Vse stroje

za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje, z mešalom za mešnico iz bakra in vapna, tako da se naenkrat na dve strani brizga, brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z natančno namerjeno petrolmešanico, svetilnice na aceten, da se ulove leteči hrošči, hidraulične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom, stroje za urobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

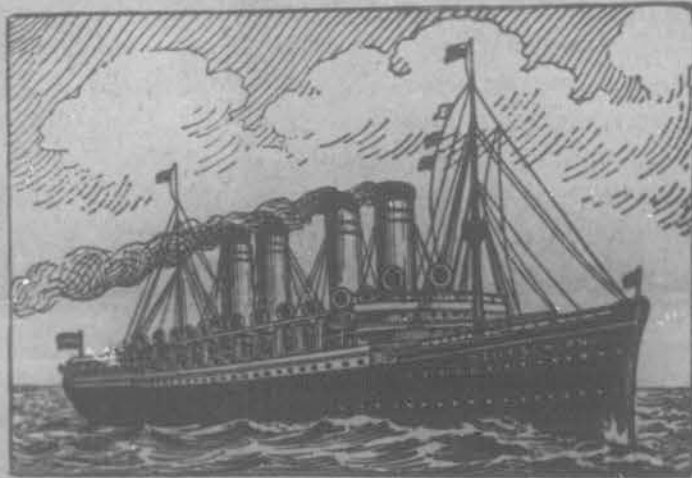
sesalke za vino, cevi za vino, zbiralnice (trieure), mlaticnice, vitale (gepel) itd. razpošilja kot specijali:ete po najnižjih tovarniških cenah.

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

* Ceniki zastoj in franko. *

(19) 16-13

* Dopisuje se v vseh jezikih. *

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

Velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 95

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

▼ Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žice za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žebeljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cavi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo,

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Odgovorni urednik in izdajatelj Rudolf Libenaky.